

سیران

وچالش‌های سنت و مدرنیسم

جلد اول: قاجار تا رضاخان

دکتر سید ابوالحسن ریاضی

عضو هیئت علمی

پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی

سرشناسه	: ریاضی، ابوالحسن
عنوان و نام پدیدآور	: تهران و چالش‌های سخت و مدرنیسم / نویسنده سید ابوالحسن ریاضی.
مشخصات نشر	: تهران: سازمان فرهنگی و هنری شهرداری تهران، مؤسسه نشر شهر و پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ۱۳۹۳
مشخصات ظاهری	: ج: مصور.
شابک	: دوره: ۴-۸۴۲-۲۳۸-۹۶۴-۹۷۸؛ ۱۴۰۰۰۰؛ ۷-۸۲-۲۳۸-۹۶۴-۹۷۸؛ ج ۱.
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه.
مندرجات	: ج ۱. قاجار تا رضاخان.
موضوع	: فضاهای عمومی — ایران — تهران
موضوع	: جغرافیای شهری — ایران
موضوع	: تجدد — ایران — تهران
موضوع	: تهران — جغرافیای تاریخی
شناسه افزوده	: مؤسسه نشر شهر
شناسه افزوده	: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۳ ت ۹/ HT1۸۵
رده‌بندی دیویی	: ۳۰۷/۷۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۶۷۶۵۱۳

اسران
و چالش‌های سنت و مدرنیسم
جلد اول: هاجسا و تارضا خان

نویسنده: دکتر سید ابوالحسن ریاضی

ناشر: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی
و مؤسسه نشر شهر

آماده‌سازی و چاپ: مؤسسه نشر شهر

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۳۸-۸۴۱-۷

شابک دوره: ۹۷۸-۹۶۴-۲۳۸-۸۴۲-۴

بها: ۱۴۰۰۰۰ ریال

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۳

تیراژ: ۲۰۰ نسخه

فهرست

- ۱ مقدمه
- ۵ شهر نماد اندیشه
- ۱۳ مدرنیته، مدرنیسم و مدرنیزاسیون
- ۴۳ شهر، دیدگاه‌ها و جغرافیای شهری
- ۵۳ فضای شهری
- ۱۰۲ تأثیرگذاری اندیشه در شهر سنتی ایرانی
- ۱۱۰ تهران، پیشینه تاریخی
- ۱۶۹ نتیجه‌گیری
- ۱۷۲ کتابنامه

www.ketab.ir

کلان‌شهری که در آن زندگی می‌کنیم در سیری تاریخی به ابعاد و کیفیت فعلی رسیده است. رنگ و بوی این شهر و هنجارها و ناهنجاری‌های آن از وجوه مختلفی قابل تحلیل و بررسی است. رویکرد این کتاب بررسی بنیادهای فکری تکوین این شهر و در نتیجه بحثی تاریخی است که در بستری جغرافیایی شکل می‌گیرد. تهران از زمان انتخاب برای پایتختی کشور توسط آغامحمدخان تا به امروز و در طی دو سده، رشدی حیرت‌انگیز و تغییراتی شگرف و گاه خارج از تصور داشته است. یافتن پاسخی برای قواعد این تغییرات و به عبارتی چرایی و چگونگی این تحولات، هدف اصلی نگارش این کتاب به شمار می‌آید. چنین به نظر می‌رسد که در میان اندیشمندان حوزه‌های مختلف علوم انسانی نوعی اتفاق نظر در باب اهمیت موضوع نو شدن جامعه ایران و عوارض آن در — به‌ویژه — یک‌صد و پنجاه سال اخیر وجود داشته باشد. بر این اساس و مبتنی بر یک فرض بنیادین، یعنی رابطه متقابل اندیشه و شهر، این کتاب شکل گرفته است. به دیگر سخن، از آن‌جا که اندیشه‌ها شهر را شکل می‌دهند و شهرها اندیشه‌ها را حمایت می‌کنند یا تکوین می‌بخشند، تهران نیز در گذار دویست‌ساله خود با ورود زمینه‌ها و به عبارتی عوارض مدرنیسم، روند نسبتاً روشنی از تغییرات را در این چهارچوب نظری طی نموده است؛ روندی که تا به امروز نیز ادامه داشته و همواره با نقدهای بسیار از سوی منتقدین و دفاع‌های همه‌جانبه از طرف موافقین نوسازی روبه‌رو بوده است. این کتاب تلاشی است برای شناخت ریشه‌های این تحول و کمک به فهمی بهتر از آنچه امروز با آن روبه‌رو هستیم. با توجه به حجم مباحث و قابلیت تفکیک دوره‌های رشد تهران، در جلد اول تأکید بیشتری بر مباحث نظری پیرامون شهر و نسبت آن با اندیشه و پرداختن به مفاهیم مدرنیته، مدرنیسم و مدرنیزاسیون و تفاوت‌های آن صورت گرفته است.

از آنجا که شهر در انتظام‌های دانشی مختلفی مورد کنکاش و بررسی قرار می‌گیرد، تأکید بر این نکته ضروری می‌نماید که این کتاب در نظم علمی جغرافیای شهری نگاشته شده و بنابراین موضوع محوری در آن فضای شهری است.

همچنین لازم می‌دانم به بزرگی و نیکی یاد کنم از روان‌شاد دکتر مصطفی مؤمنی که در سال‌های دانشجویی دوره ارشد و دکتری نگارنده همواره راهنمایی بی‌نظیر بود. همچنین از همسر عزیزم که بی‌مهربانی و گذشت او کارها آسان نمی‌شد تشکر می‌کنم. شایسته است سپاسگزاری نمایم از سرکارخانم مهناز شجاعی که مسئولیت ویرایش، بازخوانی و برخی از اصلاحات را بر عهده داشتند.

در خاتمه با اعتراف بر کاستی‌های بسیار این کتاب و یادآوری این نکته که تألیف این مجموعه ناشی از پرسشی شخصی در باب مهمترین مسئله جامعه ایران یعنی رویارویی با اندیشه مدرن بوده است، از خوانندگان محترم تقاضا دارم با نقد خود، این کمترین را یاری فرمایند.